
ADVIES

Voorontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende steun aan de culturele en creatieve instellingen zonder winstoogmerk in het kader van de COVID-19-gezondheidscrisis

Aanvrager	Minister Bernard Clerfayt
Aanvraag ontvangen op	25 juni 2021
Aanvraag behandeld door	Raad van Bestuur dringende aanhangigmaking
Advies uitgebracht door de Raad van Bestuur van	2 juli 2021
Advies bekrachtigd door de Plenaire zitting van	8 juli 2021

Vooraf

Om de gevolgen van de COVID-19-pandemie te ondervangen, heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering op 18 juni 2020 een besluit aangenomen dat voorziet in de uitvoering van twee afzonderlijke steunmaatregelen :

- Een eenmalige gewestelijke sectorale premie voor alle culturele en creatieve instellingen zonder winstoogmerk die getroffen zijn door de crisis die door COVID-19 werd veroorzaakt ;
- Een individuele, eenmalige compensatiepremie voor de uitzendkrachten van de cultuursector.

Naar aanleiding van het voortduren van de gezondheids crisis heeft de Regering op 12 oktober 2020 een besluit aangenomen waarin een bijkomende steun voor culturele en creatieve organisaties zonder winstoogmerk wordt voorgesteld.

Gelet op de omvang van de gezondheids crisis en het feit dat de operatoren hun activiteiten niet hebben kunnen hervatten, wordt er voorgesteld om voor 2021 een derde premie voor culturele en creatieve organisaties zonder winstoogmerk in te voeren.

Concreet zal een premie van 3.000 euro beschikbaar zijn voor structuren van de Brusselse culturele en creatieve sector, die in de vorm van een vennootschap zonder winstoogmerk zijn georganiseerd en die onder de NACE-codes vallen die in de lijst van het besluit worden opgesomd.

Deze mogen :

- minstens over één exploitatiezetel op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikken ;
- op 30 juni 2021 ten hoogste 5 VTE's in dienst hebben ;
- niet over overgedragen winsten of niet-toegewezen reserves beschikken van meer dan 10.000 euro bij de afsluiting van de rekeningen op 31 december 2020 ;
- tijdens het jaar 2021 niet hebben genoten van één of meer van de premies die de Regering ingevoerd heeft tegen de achtergrond van de maatregelen die zijn getroffen om de gevolgen van de COVID-19-pandemie te bestrijden ;
- vóór 20 maart 2020 geen faillissements- of vereffeningsprocedure hebben opgestart.

De Regering beroept zich op artikel 28 van de ordonnantie van 3 mei 2018 betreffende de steun voor de economische ontwikkeling van ondernemingen, op grond waarvan steun kan worden verleend aan ondernemingen die door een buitengewone gebeurtenis zijn getroffen, voor het herstel van de materiële schade, het inkomensverlies en de vaste uitbatingskosten. In het geval van deze steun zal de « de minimis-verordening » als regelgevingsbasis voor staatssteun van toepassing zijn.

De premie kan bij Brussel Economie en Werkgelegenheid worden aangevraagd, met behulp van het daartoe bestemde formulier.

Advies

1. Algemene beschouwingen

Brupartners steunt de toekenning van een nieuwe steun aan culturele en creatieve organisaties zonder winst oogmerk voor 2021. Hoewel hij erkent dat het van belang is om snel steun te verlenen aan ondernemingen die zwaar door de COVID-19-crisis zijn getroffen, spreekt hij zijn voorkeur uit voor steunmaatregelen op variabele basis waarbij rekening wordt gehouden met de individuele situatie en de omzetschommelingen vóór en tijdens de crisis.

Hoewel **Brupartners** erkent dat de onderhavige steun noodzakelijk is, is hij bezorgd over het gebrek aan argumentatie die het toelaat om de onderhavige maatregel te doen steunen op de rechtsgrondslag die door de ordonnantie van 3 mei 2018 wordt verstrekt. De rechtsonzekerheid die uit deze situatie voortvloeit, zou nog kunnen komen bovenop de onzekerheid die samenhangt met de situatie van de COVID-19-pandemie waarin vele Brusselse actoren van de sector zich al bevinden. **Brupartners** beveelt de Regering dan ook aan om dit ontwerpbesluit aan de afdeling wetgeving van de Raad van State voor te leggen. **Brupartners** is van mening dat de uitbreiding van de toepassing van de ordonnantie van 3 mei 2018 tot de verenigingen zonder winst oogmerk slechts bij hoge uitzondering kan gebeuren, als deze wettelijk mogelijk is.

Het criterium van de NACE-code werd gekozen als voorwaarde voor de toelucht tot heel wat steunmaatregelen voor verenigingen/ondernemingen in het kader van de gezondheidscrisis. Helaas zijn veel verenigingen/ondernemingen ofwel verkeerd ingedeeld, of hebben ze hun activiteiten sinds hun historische indeling in 2008 zien veranderen. De NACE-code die hen wordt toegekend, geeft dus niet altijd de werkelijk verrichte activiteiten weer.

Eén van de criteria om in aanmerking te komen is dat culturele en creatieve organisaties zonder winst oogmerk tot 30 juni 2021 maximaal 5 VTE's in dienst mogen hebben. Dit criterium sluit de facto een groot aantal organisaties uit, die zwaar door de COVID-19 -crisis zijn getroffen. **Brupartners** vraagt om dit plafond te schrappen en de steun op pro-ratabasis met een minimumbedrag van 3.000 euro vast te stellen.

De verschillende premies en steunmaatregelen, alsmede de diverse toegangsvoorwaarden en de verschillende tijdschema's voor de tenuitvoerlegging, maken het voor de aanvragers moeilijk om de maatregelen te begrijpen. **Brupartners** vraagt om grote aandacht te besteden aan een duidelijke en gerichte communicatie over deze steunmaatregelen naar de begunstigden toe, alsook aan het toekennen van voldoende lange termijnen om de aanvragen te kunnen indienen. In dit verband vraagt **Brupartners** ook om in een (uitzonderlijke) procedure te voorzien om onder bepaalde voorwaarden een afzonderlijke verwerking van individuele dossiers mogelijk te maken.

Daarnaast vraagt **Brupartners** dat de premie die in juni 2020 aan intermitterende werknemers in de cultuursector werd toegekend, zou worden verlengd.

De **representatieve werknemersorganisaties** vragen om te voorzien in een steunmechanisme voor werknemers van de betrokken sectoren die lange periodes van deeltijdse werkloosheid hebben ondergaan.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Wettelijke grondslag en gebruik van de « de minimis-verordening »

De Europese Commissie heeft meermaals de tijdelijke omkadering van de Staatssteun verlengd en uitgebreid om de economie van de Lidstaten in het kader van de COVID-19-pandemie te ondersteunen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft meermaals besloten om van deze wettelijke basis (tijdelijke omkadering van de Staatssteun) geen gebruik te maken en om aan de « de-minimisverordening » de voorkeur te geven. De onmiddellijke en toekomstige gevolgen van deze keuze zullen voor de ondernemingen zwaar en onherroepelijk zijn. In dit stadium van de crisis gaat geen enkele regio of land nog op deze wijze te werk.

De-minimissteun

De « de-minimissteun » is geplafonneerd op 200.000 euro per onderneming over een periode van drie financiële boekjaren, en is ontoereikend en onaangepast om de pandemie te ondervangen. Dit is de reden waarom de Europese Commissie de tijdelijke omkadering heeft aangenomen (en vervolgens uitgebreid) om de Lidstaten in de mogelijkheid te stellen om hun ondernemingen op doeltreffende wijze te ondersteunen en te redden.

De door de Europese Commissie bepaalde maxima voor de tijdelijke omkadering van de Staatssteun in de context van de COVID-19-crisis betreft, zijn de volgende :

- 1,8 miljoen euro per onderneming ;
- Voor de ondernemingen die bijzonder hard door de COVID-19-crisis worden getroffen en die een omzetcijferverlies van tenminste 30% kennen tijdens de periode die in aanmerking komt ten opzichte van dezelfde periode in 2019, kan de overheid tussenkomen in het aandeel van de vaste kosten van de ondernemingen die niet door hun ontvangsten worden gedekt, en dit ten belope van 10 miljoen euro per onderneming.

Het tweede maximum heeft als « ratio legis » precies de doelstellingen en bakens bedoeld door deze Tetra-premie (daling omzetcijfer en vaste kosten). **Brupartners** stelt zich vragen bij de keuze van een andere wettelijke grondslag.

Gevolgen van de keuze van de « de-minimisverordening » als wettelijke grondslag

De gevolgen van de « de-minimis-enveloppe » van 200.000 euro over 3 jaar zijn de volgende :

- maximum van 5 vestigingseenheden verlaagd tot 3 vestigingseenheden in verschillende categorieën (waarvoor de bedragen op zich al laag zijn) want de « de-minimis-enveloppe » is vol na 3 vestigingseenheden ;
- uitsluiting van de Tetra-steun van bepaalde ondernemingen voor hun vestigingseenheden in Brussel omdat hun vestigingseenheden elders in België de « de-minimis-enveloppe » al zouden hebben gevuld ;
- uitsluiting van de Tetra-steun van ondernemingen die enkel één of meerdere vestigingseenheden in Brussel hebben, want deze vestigingseenheid(-eenheden) zou(den) de « de-minimis-enveloppe » al hebben gevuld met steun die geen enkel verband met de COVID-19-crisis vertoont (bijvoorbeeld een terugkerende jaarlijkse toelage ontvangen voor de geleidelijke renovatie van ramen) ;
- bepaalde ondernemingen zouden de 3 voornoemde punten kunnen cumuleren ;

- zodra de « de-minimis-enveloppe » is gevuld, kan er geen enkele toelage meer worden verstrekt aan de ondernemingen, en dit over een afgevlakte periode van 3 jaar (bijvoorbeeld voor de verbetering van de energieprestatie van de gebouwen).

Vlaanderen heeft de « de-minimissteun » aan het begin van de crisis aangewend (gezien niemand wist hoelang de pandemie zou duren) om vervolgens op de tijdelijke omkadering over te stappen met de invoering van het « Vlaams beschermingsmechanisme 4 » en om uiteindelijk alles via de « globalisatiepremie » te corrigeren (maximum van 1 of 2 miljoen euro per onderneming), en dit eveneens krachtens de tijdelijke omkadering. Het Brussels Gewest werkt op onverklaarbare wijze in de omgekeerde zin.

Dit element is essentieel, ook al zou het de uitkering van de premie kunnen uitstellen, meer bepaald in de aanhoudende context van onzekerheid wat betreft de duur van de sanitaire en economische crisis.

Brupartners verzoekt de Brusselse Regering dan ook om een adviesaanvraag bij de Europese Commissie in te dienen, opdat deze premie onder het stelsel van tijdelijke omkadering zou vallen.

2.2 Sectoren die van de werkingssfeer van de premie zijn uitgesloten

Brupartners herhaalt zijn verzoek, gedaan in zijn bijdrage van 23 september 2020 inzake het Relance- en herontwikkelingsplan voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest¹ en zijn advies van 8 oktober 2020 inzake het ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de steun voor de evenementensector, de sector van het nachtleven en de toeristische en culturele sector in het kader van de COVID-19-gezondheids crisis, om de gehele sector van de culturele en creatieve industrie te ondersteunen door de werkingssfeer uit te breiden tot de sociaal-culturele sector, die evenzeer negatief wordt getroffen.

Bijgevolg vraagt **Brupartners, met uitzondering van de representatieve middenstandsorganisaties**, om de activiteiten die onder de volgende codes zijn opgenomen toe te voegen aan de werkingssfeer van de activiteiten die voor de steun in aanmerking komen : 63.990 (Overige dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie), 79.901 (Toeristische informatiediensten), 85.593 (Sociaal-cultureel vormingswerk), 85.520 (Cultureel onderwijs), 88.919 (Overige kinderopvang), 91.020 (Musea), 91.030 (Exploitatie van monumenten en dergelijke toeristenattracties), 93.110 (Exploitatie van sportaccommodaties), 93.121 (Activiteiten van voetbalclubs), 93.122 (Activiteiten van tennisclubs), 93.123 (Activiteiten van overige balsportclubs), 93.124 (Activiteiten van wielersportclubs), 93.125 (Activiteiten van vechtsportclubs), 93.126 (Activiteiten van watersportclubs), 93.127 (Activiteiten van paardensportclubs), 93.128 (Activiteiten van atletiekclubs), 93.129 (Activiteiten van overige sportclubs), 93.130 (Fitnesscentra), 93.191 (Activiteiten van sportbonden en -federaties), 93.199 (Overige sportactiviteiten, n.e.g.), 93.299 (Overige recreatie- en ontspanningsactiviteiten), 94.910 (Religieuze organisaties), 94.991 (Verenigingen op het vlak van jeugdwerk), 94.992 (Verenigingen en bewegingen voor volwassenen), 94.994 (Verenigingen op het vlak van milieu en mobiliteit), 94.995 (Verenigingen op het vlak van ontwikkelingssamenwerking) en 94.999 (Overige verenigingen, n.e.g.).

*
* *

¹ [B-2020-002-BRUPARTNERS](#)